

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Ελληνικό σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης των Βαλκανίων»

Ι. Παρατηρήσεις επί του Νομοσχεδίου

Με το παρόν Νοχ. προσδιορίζονται οι αρχές, οι στόχοι και οι διαδικασίες του ελληνικού σχεδίου οικονομικής ανασυγκρότησης των Βαλκανίων (εφεξής: ΕΣΟΑΒ), μέσω του οποίου η Ελλάδα παρέχει οικονομική υποστήριξη στην Αλβανία, Βουλγαρία, ΟΔ Γιουγκοσλαβίας, πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και Ρουμανία, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής Αναπτυξιακής Συνεργασίας του ΟΟΣΑ (DAC) και τις δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας (Stability Pact) (άρθρο 1 Νοχ. Ειδικότερα για την DAG και το Σύμφωνο Σταθερότητας, βλ. κατωτ. υπό ΙΙ.). Ως προς τον τίτλο του σ.ν., θα ήταν προτιμότεα η αντικατάσταση του όρου «Βαλκανίων» με τον όρο «Νοτιοανατολικής Ευρώπης», ο οποίος υιοθετείται και από το Σύμφωνο Σταθερότητας.

Το άρθρο 1, παρ. 2 εδ. 2 ορίζει ότι «η χρηματοδότηση παρέχεται στο δημόσιο τομέα των κρατών αυτών και σε ιδιωτικές ή δημόσιες επιχειρήσεις, σε κοινωφελή ιδρύματα και σε μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν την έδρα τους ή δραστηριοποιούνται σε αυτές, σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στο άρθρο 3 του παρόντος νόμου». Προφανώς θα έπρεπε να αντικατασταθούν οι ανωτέρω λέξεις με την διατύπωση «στην επικράτειά τους».

Η κεντρική φιλοσοφία του Νοχ. είναι ότι οι χρηματοδοτήσεις δεν παρέχονται ευθέως από το ελληνικό κράτος στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, αλλά καταρτίζεται Πρόγραμμα διμερούς οικονομικής συνεργασίας με κάθε ένα από τα ανωτέρω επωφελούμενα κράτη. Το ανωτέρω Πρόγραμμα προσδιορίζει το σύνολο των πόρων που θα διατεθούν, όπως και τους όρους και τα κριτήρια των δράσεων που προτείνονται (άρθρο 3 σ.ν). Η ύπαρξη του Προγράμματος συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση για την διαφάνεια και τον έλεγχο αποτελεσματικότητας των σχετικών δράσεων.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης αποτελεί συμβουλευτικό όργανο του Υπουργού Εξωτερικών κατά την εκτέλεση και εφαρμογή του Ελληνικού Σχεδίου Ανασυγκρότησης (άρθρο 4Νσχ.). Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζεται ο Γενικός Γραμματέας Διεθνών Σχέσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και συμμετέχουν, μεταξύ άλλων, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εξωτερικών και ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Ανάπτυξης. Προφανώς ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών θα προεδρεύει του οργάνου μέχρις ότου ολοκληρωθεί η διαδικασία μεταφοράς των σχετικών αρμοδιοτήτων στο Υπουργείο Εξωτερικών.

Κατά το άρθρο 4 παρ. Νσχ., «η Επιτροπή εισηγείται στον Υπουργό Εξωτερικών την σύναψη κάθε Προγράμματος». Θα ήταν ενδεχομένως προτιμητέο να αντικατασταθούν οι όροι «σύναψη Προγράμματος» με τους όρους «σύναψη διμερών συμβάσεων». Ο όρος «σύναψη» εξ άλλου υποδηλώνει ότι ο Υπουργός Εξωτερικών οφείλει να λάβει την σχετική εισήγηση το αργότερο πριν από την υπογραφή της σχετικής συμφωνίας, δηλ. πριν από την περάτωση του σταδίου της διαπραγμάτευσης κάθε διμερούς συμφωνίας κατά το άρθρο 3 Νσχ.

Ερωτάται, κατά πόσον αρκεί υπουργική απόφαση για την έγκριση του Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής. Η έγκριση του Κανονισμού με προεδρικό διάταγμα θα εξυπηρετούσε ενδεχομένως καλλίτερα την εφαρμογή του Σχεδίου.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 4 Νσχ., οι προτάσεις επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα για την υπαγωγή επενδύσεων σε Προγράμματα Οικονομικής Συνεργασίας εξετάζονται κατά τις διατάξεις του ν. 2601/1998 περί «ενίσχυσεων ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας» (ΦΕΚ Α, 81), με την επιφύλαξη του άρθρου 6 Νσχ. Η Επιτροπή Παρακολούθησης λαμβάνει γνώση, αλλά δεν αξιολογεί τις προτάσεις αυτές ιδιωτικών επενδύσεων. Επομένως, παρά την υπαγωγή των ανωτέρω επενδύσεων στο πεδίο εφαρμογής του Νσχ., ισχύουν παράλληλα τα δύο συστήματα, δηλ. αυτό που εισάγει το παρόν Νσχ. και εκείνο του αναπτυξιακού νόμου.

Με το άρθρο 6, παρ. 3 Νσχ. αντικαθίσταται η παράγραφος 5 του άρθρου 7 του ν. 2601/1998. Ο ανωτέρω νόμος προέβλεπε ότι για την υπαγωγή στην «ενίσχυση επιχορήγησης» των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στην αλλοδαπή απαιτείται, μεταξύ άλλων, να συμβάλλει η επένδυση «στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, στη διεύρυνση των παραγωγικών δραστηριοτήτων παραμεθόριων περιοχών της χώρας στην οποία πραγματοποιείται η επένδυση και τη συγκράτηση πληθυσμών των περιοχών αυτών στον τόπο διαμονής τους». Κατά την εισηγητική έκθεση στο Νσχ., η ανωτέρω πρόβλεψη έχει ήδη εφαρμοσθεί στην περίπτωση της Αλβανίας. Η προϋπόθεση αυτή καταργείται με το παρόν Νσχ. Απομένει πλέον ως κριτήριο μόνον η βιωσιμότητα της επένδυσης, σύμφωνα με το του άρθρο 7, παρ. 1 (α) του ανωτέρω νόμου

2601/1998. Εκ πρώτης τουλάχιστον όψεως, η τροποποίηση αυτή φαίνεται εύλογη, δεδομένου ότι, με την επιφύλαξη του άρθρου 108 του Συντάγματος, δεν μπορεί να αποτελεί στόχο της ελληνικής Πολιτείας η συγκράτηση των πληθυσμών των παραμεθόριων περιοχών γειτονικών χωρών στον τόπο διαμονής τους. Αν και η αποτροπή της εισόδου αλλοδαπών στο ελληνικό έδαφος συνιστά ευλόγως ζήτημα αμέσου ενδιαφέροντος του ελληνικού κράτους, τούτο μπορεί να επιτευχθεί με την υποβοήθηση της καθ' όλου οικονομικής ανάπτυξης των γειτονικών χωρών, χωρίς να πρέπει να εντοπίζεται η παρουσία Ελλήνων επενδυτών στις παραμεθόριες περιοχές των γειτονικών μας χωρών.

II. Το Σύμφωνο Σταθερότητας για την Νοτιοανατολική Ευρώπη και η Επιτροπή Αναπτυξιακής Συνεργασίας του ΟΟΣΑ

Η απόφαση 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ προσδιόρισε όχι μόνον το χρονικό σημείο τερματισμού των εχθροπραξιών στο Κόσοβο, αλλά αποτέλεσε έναν θεμελιώδη σταθμό της διαδικασίας αποκατάστασης της ειρήνης σε ολόκληρη την περιοχή της ΝΑ Ευρώπης. Στο άρθρο 17 του διατακτικού της απόφασης, το Συμβούλιο Ασφαλείας χαιρέτησε τις πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των άλλων διεθνών οργανισμών για την ανάπτυξη μίας ολοκληρωμένης προσέγγισης στην οικονομική ανάπτυξη και σταθεροποίηση της περιοχής, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής ενός Συμφώνου Σταθερότητας για την ΝΑ Ευρώπη με ευρεία διεθνή συμμετοχή και στόχο την προώθηση της δημοκρατίας, την οικονομική ευημερία, την σταθερότητα και την περιφερειακή συνεργασία.

Την ίδια ημέρα, κατά την οποία υιοθετήθηκε η ανωτέρω απόφαση, υπογράφηκε στην Κολωνία το Σύμφωνο Σταθερότητας, ενώ στην συνέχεια υπογράφηκε η Διακήρυξη της Συνάντησης Κορυφής στο Σαράγεβο της 30.07.1999. Κατά την διάρκεια των ετών 1999-2001 έγιναν πράγματι μείζονα βήματα προς την οριστική αποκατάσταση της ειρήνης στην περιοχή (βλ. σχετ. την Έκθεση του Ειδικού Συντονιστή του Συμφώνου Σταθερότητας "2 ½ Years of Stability Pact: Lessons and Policy of Recommendations, December 2001"). Το ελληνικό σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης της περιοχής ακολουθεί την φιλοσοφία και τους στόχους του Συμφώνου Σταθερότητας.

Η Επιτροπή Αναπτυξιακής Συνεργασίας του ΟΟΣΑ (Development Assistance Committee – DAC) ιδρύθηκε κατά την περίοδο 1960/1961. Η ίδρυσή της αποφασίσθηκε με την Απόφαση των Υπουργών των Κρατών μελών του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας (OEEC) εν όψει της μετεξέλιξης του Οργανισμού αυτού στον ΟΟΣΑ [Ministerial Resolution 23^η Ιουλίου 1960 – OECD (60)13]. Η πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής, η οποία διαδέχθηκε την Ομάδα Αναπτυξιακής Συνεργασίας του ΟΕΕΚ, έλαβε χώρα την 5^η Οκτωβρίου 1961. Η DAC υποβάλλει περιοδικές εκθέσεις προς το Συμβο-

4

ύλιο και τα κράτη μέλη του ΟΟΣΑ και απευθύνει συστάσεις για ζητήματα της αρμοδιότητάς της [βλ. σχετ. Η. Führer, The Story of Official Development Assistance, OCDE/GD/(94)67]. Σημειωτέον ότι ο ΟΟΣΑ συμμετέχει στο Σύμφωνο Σταθερότητας.

Αθήνα, 25 Φεβρουαρίου 2002

Ο εισηγητής επιστημονικός συνεργάτης

Αχιλλέας Σκόρδας

Επικ. Καθηγητής Νομικής Παν/μίου Αθηνών

Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης

Αντώνης Μ. Παντελής

Καθηγητής Νομικής Παν/μίου Αθηνών

Για το Επιστημονικό Συμβούλιο

Καθηγητής Κώστας Μαυριάς